

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

**ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“
2021-2027**

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по процедура чрез подбор на проектни предложения

BG05SFPR001-3.004

**„ПОДКРЕПА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТНА
ДОКТОРАНТУРА“**

2024

Съдържание

1. Наименование на програмата:	3
2. Наименование на приоритета и специфичната цел:.....	3
3. Номер и наименование на процедурата:	3
4. Измерения по кодове:.....	3
5. Териториален обхват:	3
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	4
7. Индикатори (показатели):.....	7
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):	10
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:	10
10. Процент на съфинансиране:	10
11. Допустими кандидати:	10
12. Допустими партньори (ако е приложимо):	12
13. Дейности, допустими за финансиране:	13
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	19
14.1. Условия за допустимост на разходите	19
14.2. Допустими разходи	21
14.3. Недопустими разходи	22
15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):	23
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):	24
17. Хоризонтални принципи:.....	27
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):.....	27
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:	27
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):.....	27
21. Ред за оценяване на проектни предложения:	28
22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:.....	29
23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:	29
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	30
25. Краен срок за подаване на проектните предложения:	31
26. Допълнителна информация:.....	31
27. Приложения към Условията за кандидатстване:.....	33

1. Наименование на програмата:

Програма „Образование“ 2021 – 2027 г. (ПО)

2. Наименование на приоритета и специфичната цел:

Приоритет 3. Връзка на образованието с пазара на труда

СЦ по чл. 4, пар. 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета - Насърчаване на ученето през целия живот, по-специално гъвкавите възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация за всички, като се вземат предвид предприемаческите и цифровите умения, по-доброто предвиждане на промените и изискванията за нови умения, в зависимост от нуждите на пазара, улесняването на преходите в професионалното развитие и насърчаването на професионалната мобилност

3. Номер и наименование на процедурата:

BG05SFPR001-3.004 „ПОДКРЕПА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРОЕКТНА ДОКТОРАНТУРА“

4. Измерения по кодове¹:

Код по измерение: Област на интервенция: 150

Код по измерение: Форма на подкрепа: 01

Код по измерение: Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост: 33

Код по измерение: Допълнителни вторични тематични области във връзка с ЕСФ+: 10

Код по измерение: „Равенство между половете във връзка с ЕСФ+/ЕФРР/КФ/ФСП: 02

5. Териториален обхват:

Дейностите следва да се изпълняват на територията на Република България.

По отношение на публикациите в научни издания и участието в научни конференции и др. събития за докторанти, е допустимо тези дейности, освен на територията на Република България, да се изпълняват и на територията на другите страни-членки на ЕС, както и извън държава членка, включително извън територията на Съюза, при условие че процедурата допринася за целите на програмата².

Дейностите за краткосрочна мобилност на представители на академичния състав и на докторанти ще се изпълняват на територията на другите страни-членки на ЕС, извън територията на Република България, както и извън държава членка, включително извън територията на Съюза, при условие че процедурата допринася за целите на програмата.

Резултатите от изпълнението на процедурата следва да се ползват на територията на Република България.

¹ Съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) 2021/1060 за процедурата: код 150 Подкрепа за висшето образование (с изключение на инфраструктурата); код 01 Безвъзмездни средства; код 33 Без териториална насоченост; код 10 Преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър; код 02 Интегриране на принципа на равенство между половете.

² Съгласно чл. 63, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета и чл. 58, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Едно от най-големите предизвикателства по отношение на висшето образование е своевременното осигуряване на съответствието му с уменията и професиите, необходими на пазара на труда. Според Доклада на ЕК за България 2019 г. висшето образование не е достатъчно съобразено с нуждите на пазара на труда. Подобряването на приложимостта на пазара на труда и качеството на висшето и професионално образование остава ключово за България и в контекста на ситуацията след пандемията от COVID-19.

В доклад на Световна банка на тема Висшето образование в България: Ситуационен анализ и препоръки относно насоката на политиките³, изготвен в рамките на Стълб 2 от Споразумение за консултантска помощ между МОН, ИАПО и Световна банка, се посочва, че инвестициите във висшето образование от национални фондове представляват предимно трансфери на МОН към университетите за покриване на техните оперативни разходи. Почти 90% от общия размер на националните средства, инвестирани във висше образование - което изключва средствата от ЕСИФ - се разпределят за висшите училища за тези цели, които включват заплати и общи разходи за поддръжка.

Настоящата процедура е в отговор на дефинираното в Програма „Образование“ предизвикателство в областта на висшето образование „Подобряване на приложимостта на пазара на труда и на качеството на висшето образование“ и хоризонталното предизвикателство „Повишаване на знанията и създаване на умения за преход към зелена икономика във всички степени на висшето образование“.

След приемането на България в Европейския съюз и предоставените възможности за финансиране на различни проекти в областта на иновациите и научноизследователската и развойна дейност (НИРД) по данни на Националния статистически институт (<https://www.nsi.bg/bg>) за периода след 2010 г. се наблюдава тенденция на увеличаване както на разходите за НИРД в предприятията, така и на персонала, зает с НИРД. В същото време, обаче, анализът на допълнителните показатели, свързани с броя на изследователите в рамките на персонала, зает с НИРД, както и на степента на образование на този персонал показват значително изоставане от общата възходяща тенденция по базовите показатели. Прави впечатление сравнително ниският дял на изследователите в рамките общо на персонала, зает с НИРД. Още по-нисък е дялът на персонала със степен „доктор“ и „доктор на науките“ спрямо общия брой на персонала, зает с НИРД в предприятията. За периода от 2010 до 2019 г. този дял се намира в интервала между 26% и 37%, като след слабо увеличение през 2014 г. се запазва сравнително нисък на фона на възходящата тенденция на увеличение общо на персонала, зает с НИРД в предприятията. Тези данни показват определен дефицит на високообразован персонал в рамките на предприятията, които развиват активна НИРД. Сериозни дисбаланси се наблюдават и при разрезите на разходите за НИРД в предприятията по икономически сектори и по статистически райони. По отношение на заетостта в НИРД по области на науката (съгласно FOS 2007)⁴ се забелязва възходяща тенденция в област „Технически науки“ и в област „Медицински и здравни науки“. Сравнително ниски са стойностите на зетия персонал с НИРД в област „Селско стопанство и ветеринарно

³ <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=451>

⁴ Класификацията на областите на науката (FOS) класифицира научноизследователската и развойна дейност и е част от Методическото ръководство „Фраскати“ (Proposed standard practice for surveys on research and experimental development - Frascati Manual, OECD, 2002). Последната ревизия на FOS е направена през 2007 година. Актуалната версия на класификацията е налична като електронно приложение на следния адрес: <http://www.oecd.org/dataoecd/36/44/38235147.pdf>.

медицински науки“ без изявена тенденция за нарастване. Най-нисък е броят на заетите с НИРД в областите „Обществени науки“ и „Хуманитарни науки и изкуства“.

По отношение на възрастовото разпределение на изследователите във висшето образование и в държавен сектор, който обхваща и държавните научни организации, в периода 2010 г до 2019 г. се наблюдава много нисък дял на изследователите на възраст под 25 г. и сравнително по-висок дял на изследователите във възрастовите групи общо от 45 до 64 г. Това показва ясна нужда от предприемане на необходимите действия за привличане на по-млади изследователи в държавния сектор и във висшето образование.

Анализът на данните на Националния статистически институт за броя на студентите в образователна и научна степен (ОНС) „доктор“ във висшите училища и научните организации от учебна година 2001/2002 г. до учебна година 2020/2021 г. показва, че в периода от 2010 г. до 2014 г. се наблюдава тенденция на увеличаване на броя на докторантите, като в следващите години до 2021 г. се запазва относително постоянен в интервала 6440-6750 (с пикова стойност за учебната 2015/2016 година). По отношение на броя на успешно защитилите образователна и научна степен „доктор“ за същия период, анализът на тенденциите показва възходящ тренд до 2016 г. (1464), след което настъпва стремително намаляване на броя на успешно защитилите към 2020 г. (1097).

Разпределението на броя на докторантите по тесни области на образованието за периода от учебна година 2000/2001 до учебна година 2020/2021 показва сериозни дисбаланси, като тенденциите не се променят значително през целия 20 годишен период. Най-голям брой докторанти (по критерий - всяка учебна година след 2014 – броят на студентите по образователна и научна степен „доктор“ да е около и над 600) се обучават в области „Науки за обществото и човешкото поведение“, „Технически науки и технически професии“ и „Здравеопазване“. Същата тенденция се вижда и при броя на успешно защитилите образователна и научна степен „доктор“ по области, съответно през 2020 г. на пазара на труда са излезли 901 лица с образователна и научна степен „доктор“ от област „Науки за обществото и човешкото поведение“, 831 - от област „Здравеопазване“ и 669 - от област „Технически науки и технически професии“.

Сравнително по-големият брой обучаващи се докторанти и успешно защитили образователна и научна степен „доктор“ в областта на техническите науки и на здравеопазването показва взаимозависимост и с тенденцията на увеличаване на заетостта в НИРД по области на науката в област „Технически науки“ и в област „Медицински и здравни науки“.

Анализът на областите на образование за обучение на докторанти във връзка с новите тенденции на развитие на икономиката в периода до 2030 г. и приоритетите на европейско и национално ниво, свързани с Индустрия 5.0⁵ и цифровизацията, със зеления преход⁶ и синия растеж⁷, както и приоритетните области на Иновационната стратегия за интелигентна

⁵ Индустрия 5.0 поставя научните изследвания и иновациите в услуга на прехода към устойчива, ориентирана към човека европейска индустрия (https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/industry-50_en)

⁶ Зеленият преход (Европейският зелен пакт) е нова стратегия за растеж на Европа, която е насочена към преодоляване на предизвикателствата от изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда. Европейският зелен пакт има за цел Европа да стане неутрална по отношение на климата до 2050 г., да се стимулира икономиката чрез екологични технологии, да се създадат устойчива промишленост и транспорт и да се намали замърсяването (https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/green-transition_en)

⁷ Синият растеж е дългосрочна стратегия на ЕС за устойчив растеж в морските дейности и корабоплаването, прилагана от Европейската комисия, за да се използва неизползваният потенциал на океаните, моретата и бреговете на Европа като двигатели за европейската зелена икономика с голям потенциал за иновации, подобрена конкурентоспособност и качествени работни места с цел изпълнение на стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж (<https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/blue-growth>)

специализация 2021-2027 г. (с тематични области “Информатика и ИКТ”, “Мехатроника”, “Индустрии за здравословен живот и биотехнологии”, “Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии”, “Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика”), показва определени дефицити и липса на достатъчно подготвени висококвалифицирани кадри с потенциал да развият НИРД и да въвеждат иновации, свързани с посочените приоритети.

През последните години обучението в образователна и научна степен „доктор“ и успешната защита на такава степен е на критично ниски нива в някои области на образование, които ще имат важна роля за приоритетите на икономиката в програмен период 2021 – 2027 г. и тематичните области на ИСИС. Данните на НСИ за 2020 г. показват следното състояние на успешно защитилите образователна и научна степен „доктор“ по области: Околна среда – 10; Горско стопанство – 7; Рибно стопанство - 1; Добив и производствени технологии - 14; Математика и статистика – 7; ИКТ – 20; Селско стопанство – 12; Ветеринарна медицина – 5; Технически науки, производство и строителство, интердисциплинарни програми и квалификации – 0. Броят на обучаваните докторанти в посочените области през последните години също ги поставя в долните граници (под 100, като изключение се наблюдава само в броя на докторантите по ИКТ).

Цитираните данни доказват необходимостта от целенасочена подкрепа за развитието на академичния състав във висшите училища и подобряване на условията за докторски програми, свързани с потребностите на пазара на труда и перспективите за развитие на икономиката в следващите години. Фокусът трябва да бъде насочен към докторантури, които са обосновани чрез съществуващата заетост на докторанта и бъдещото му кариерно развитие при съответния работодател или през конкретна потребност за развитие на научноизследователски потенциал в конкретен регион в съответното предприятие/център/институция. Важен фокус при определянето на подкрепата за докторските програми трябва да бъде обвързването на областите на висше образование⁸ с Индустрия 5.0., зеления преход и син растеж, приоритетните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г., както и с регионалните потребности.

Подкрепата по операцията ще бъде насочена към преодоляване на нуждите от инвестиции с висок приоритет, очертани като специфични за страната в Приложение Г на Доклада за България на Европейския семестър за 2019 г., за подобряване на качеството и приложимостта по отношение на пазара на труда на висшето образование, включително на съвместните научноизследователски дейности и стажовете в предприятията.

Настоящата процедура ще има принос към постигане на *Цел 7. Изграждане на ефективна връзка образование – наука – бизнес* от Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2021-2030 г. и за изпълнение на дейност 7.3. *Активизиране на партньорството на ВУ с бизнеса и държавата в научните изследвания*, по-конкретно мярка 7.3.1 *Създаване на законова възможност и стимулиране на развитието на докторски програми със смесено финансиране от държавата и бизнеса по теми от интерес за бизнеса*, заложен в 3 годишния план за изпълнение на Стратегията (период 2022-2024 г.).

Чрез изпълнението на настоящата процедура Програма „Образование“ ще даде принос към изпълнението на *Оперативна цел 3 „Подобряване на капацитета на човешкия ресурс в областта на новите технологии и иновациите“* на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г.

⁸ Съгласно ПМС № 125 от 24.06.2002 г. за утвърждаване класификатор на областите на висше образование и професионалните направления

Основната цел на процедурата е насърчаване на иновативното⁹ и интердисциплинарното обучение на докторанти за постигане на по-високо качество на преподаването и научните резултати и подпомагане процеса на развитие на иновативна икономика с фокус върху Индустрия 5.0 и/или зеления преход и/или син растеж и/или областите на ИСИС и регионалните потребности на пазара на труда.

Специфичната цел на процедурата е обвързване на докторските програми с приоритетите за развитие на икономиката и пазара на труда и повишаване на нивото на практическа им приложимост.

Настоящата процедура използва опита на процедури BG05M2OP001-2.009 „Подкрепа за развитието на докторанти, пост докторанти, специализанти и млади учени - фаза 1“ и BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“, финансирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. (ОПНОИР) и ги надгражда като фокусира подкрепата към докторантури, които са обосновани чрез съществуващата заетост на докторанта и бъдещото му кариерно развитие при съответния работодател или през конкретна потребност за развитие на научноизследователския потенциал в конкретен регион.

Дейностите по настоящата процедура ще бъдат допълвани с мерки по Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027 г. (ПНИИДИТ) за развитие на капацитета за научноизследователска и иновационна дейност във ВУ и засилване на сътрудничеството с бизнеса. Подкрепата по ПНИИДИТ ще бъде насочена към насърчаване на пазарната ориентация и бизнес уменията и умения, свързани с интелигентната специализация на учените и изследователите във ВУ и научни организации с оглед повишаване уменията за създаване на иновации и комерсиализация на научните резултати.

Дейностите по процедурата ще бъдат допълнени и чрез инвестициите по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) за създаване на мрежа от изследователски университети, подкрепа за разширяване участието на България в Рамкова програма „Хоризонт Европа“ 2021-2027 и подпомагане процеса на създаване на стартиращи компании.

7. Индикатори (показатели)¹⁰:

Отчитайки етапните цели до 2024 г. и целевите стойности до 2029 г. на индикаторите по Приоритет 3, СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква ж) на Програма „Образование“, са определени следните етапни цели (до края на 2024 г.) и целеви стойности на индикаторите до края на периода на изпълнение на процедурата:

Общ индикатор за изпълнение:

- ЕЕС011 Участници с висше образование (ISCED 5 до 8) – 594.

<i>от които</i>	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност
<i>в Регион в преход (ЮЗР)</i>	37	185

⁹ В съответствие с принципите на ЕК за иновативно обучение на докторанти (https://euraxess.ec.europa.eu/sites/default/files/policy_library/principles_for_innovative_doctoral_training.pdf)

¹⁰ показатели съгласно чл.16 Рамка на изпълнението от Регламент (ЕС) 2021/1060.

в По-слабо развитите региони

82

409

Индикаторът измерва броя на докторантите, които са зачислени в редовна форма на докторантура по процедурата, и броя на представителите на академичния състав, които са преминали обучение по процедурата за подобряване на уменията за преподаване на докторанти.

Индикаторът задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

От тях:

- (Микро индикатор) ИП 3.22 Брой докторанти, получили подкрепа по ЕСФ + - 500.

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	31	155
в По-слабо развитите региони	69	345

Индикаторът измерва броя на докторантите, които са зачислени в редовна форма на докторантура и са подкрепени по процедурата.

Индикаторът задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

- (Микро индикатор) ИП 3.23 Брой представители на академичния състав, получили подкрепа за подобряване на уменията за преподаване на докторанти - 94.

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	6	29
в По-слабо развитите региони	13	65

Индикаторът измерва броя на представителите на академичния състав във висшите училища и научните организации, които в рамките на Дейност 3 на процедурата са преминали обучение за подобряване на знанията и уменията за преподаване на докторанти.

Индикаторът задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата, в което е предвидена Дейност 3.

Специфичен индикатор за изпълнение:

- SOI 3.5. Брой докторантски училища – 47.

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност

в Регион в преход (ЮЗР)	3	15
в По-слабо развитите региони	6	32

Индикаторът измерва броя на докторантските училища/школи на участващите висши училища и научни организации, които са подкрепени по настоящата процедура.

Индикаторът задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

Общ индикатор за резултат:

- ЕЕСR03 Участници, които при напускане на операцията получават квалификация - 300.

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	93
в По-слабо развитите региони	207

Индикаторът представлява 60% от стойността на Микро индикатор ИП 3.22 Брой докторанти, получили подкрепа по ЕСФ + и измерва броя на докторантите, които са били зачислени в редовна форма на докторантура по процедурата и в рамките на периода на изпълнение на процедурата са изпълнили учебния план и са придобили образователна и научна степен „доктор“, за което са получили документ.

Индикаторът за резултат задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по операцията с целева стойност, която се равнява на минимум 60% от планираната целева стойност на Микро индикатор ИП 3.22 Брой докторанти, получили подкрепа по ЕСФ +.

ВАЖНО!! Посочените по-горе етапни цели и целеви стойности на индикаторите са общо на ниво процедура. Всеки кандидат следва да определи по своя преценка и заложи етапни цели и целеви стойности съгласно спецификата на своето проектно предложение, като задължително разпределя всяка стойност в съотношение 31% към категория Регион в преход и 69% към категория По-слабо развити региони¹¹.

Всяка една дейност от проектното предложение следва да бъде обвързана със съответния индикатор съгласно Приложение IV към Условието за кандидатстване.

Кандидатът и партньорите е необходимо да представят към документите, които се подават на етап кандидатстване Декларация на кандидата/партньора (Приложение I към Условието за кандидатстване), в която се декларира съгласие за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ, което е задължителното условие за НСИ, съгласно Регламент 223/2009, за предоставяне на статистически данни, както на етап кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

¹¹ Съгласно предвиденото разпределение в Програма „Образование“ 2021 – 2027 г.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е, както следва:

58 658 245 лева

Средства от ЕСФ+

46 753 725 лева

Национално съфинансиране

11 904 520 лева

Управляващият орган може да увеличи бюджета на процедурата в случай на промяна в размера на разходите, които са използвани като база за изчисление на еднократната сума за подкрепа на докторанти по настоящата процедура.

Бюджетът на процедурата ще се отчита от УО спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2 . Максимум 20 705 221,06 лв. от общия бюджет на операциите (преки и непреки разходи) ще бъдат отчетени към категория Регион в преход (Югозападен район). Останалите средства ще бъдат отчетени към категория По-слабо развити региони (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).

Отчитайки спецификите на процедурата и факта, че в проектна докторантура може да бъдат включени докторанти от цялата страна, независимо от териториалното местоположение на висшето училище или научната организация, която провежда обучението, при разпределянето на средствата по региони за планиране на ниво проектни предложения, всеки кандидат следва да разпредели общия бюджет на проектното предложение в съотношение 35,29% към категория Регион в преход и 64,71% към категория По-слабо развити региони.

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проектно предложение по настоящата процедура – 1 000 000 лева.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проектно предложение по настоящата процедура – 3 000 000 лева

Управляващият орган може да увеличи максималния размер на помощта, в случай на увеличение на бюджета на процедурата.

10. Процент на съфинансиране¹²:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидата и партньорите.

11. Допустими кандидати:

Допустими кандидати по настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения са висши училища и научни организации по чл. 47, ал. 1 от Закона за висшето

¹² Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициентите (ако е приложимо).

образование (ЗВО), в съответствие с решение за одобрение на методология и критерии за подбор на операция „Подкрепа за развитие на проектна докторантура” от проведено на 22 ноември 2023 г. Второ заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 г.

Кандидатите висши училища следва да са създадени при условията и по реда на ЗВО, да имат право, съгласно чл. 79а, ал. 3 от ЗВО, да провеждат обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ при условията на чл. 80, ал. 2 от ЗВО и да имат валидна акредитация за докторските програми, включени в проектното предложение.

Кандидатите научни организации по чл. 47, ал. 1 от ЗВО следва да имат акредитация за провеждане на обучение в образователната и научна степен „доктор“ и да имат валидна акредитация за докторските програми, включени в проектното предложение.

Кандидатът трябва да участва в изпълнението на всички дейности, планирани в проектното предложение.

Една организация може да участва като кандидат или партньор в не повече от 6 (шест) проектни предложения, дейностите по всяко от които трябва да са насочени към докторски програми от различни професионални направления, а за висши училища - и към различни основни звена по чл. 25 от ЗВО.

Кандидатът по процедурата трябва да разполага с необходимия административен капацитет и с финансов капацитет и механизми за устойчивост, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост, съгласно методология и критерии за оценка на проектните предложения (**Приложение VII към Условията за кандидатстване**).

Административен капацитет:

Счита се, че е налице административен капацитет за изпълнение на проекта, в случай че всеки от предложените експерти в основния екип за организация и управление, за които са приложени автобиографии, притежава минимум образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и Ръководителят на проекта има минимум 2 години опит в управлението/изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти, а останалите членове на основния екип имат най-малко 1 година опит в изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти. Проверката се извършва на база представени автобиографии от всеки от членовете на основния екип за организация и управление и по-конкретно от информацията попълнена в поле „Участие в други програми и проекти/Заетост по тях“. За доказване на административен капацитет се представят автобиографии по образец (**Приложение III към Условията за кандидатстване**) на членове на основния екип за организация и управление на проекта. Основният екип за организация и управление на проекта включва задължително ръководител на проекта, координатор и счетоводител (финансист).

Финансов капацитет и механизми за устойчивост:

Счита се, че кандидатът разполага с финансов капацитет, в случай че неговият оборот през последната приключила финансова година е поне 30 % от стойността на исканото финансиране по проекта.

Счита се, че са налице механизми за устойчивост, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.

12. Допустими партньори (ако е приложимо):

Допустими партньори по настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения са висши училища и научни организации по чл. 47, ал. 1 от ЗВО, в съответствие с решение за одобрение на методология и критерии за подбор на операция „Подкрепа за развитие на проектна докторантура” от проведено на 22 ноември 2023 г. Второ заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 г.

Партньорите висши училища следва да са създадени при условията и по реда на Закона за висшето образование (ЗВО), да имат право, съгласно чл. 79а, ал. 3 от ЗВО, да провеждат обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ при условията на чл. 80, ал. 2 от ЗВО и да имат валидна акредитация за докторските програми, включени в проектното предложение.

Партньорите научни организации по чл. 47, ал. 1 от ЗВО следва да имат акредитация за провеждане на обучение в образователната и научна степен „доктор“ и да имат валидна акредитация за докторските програми, включени в проектното предложение.

Партньорството по настоящата процедура не е задължително!

В случай на партньорство, в едно проектно предложение може да бъде включен кандидат и не повече от двама партньори.

На етап кандидатстване кандидатът следва да подаде към проектното предложение Декларация за партньорство (**Приложение II** към Условието за кандидатстване), попълнена съгласно образеца и подписана от всички партньори, в която се описва ролята на кандидата и партньорите. При одобрение на проектното предложение за финансиране преди подписване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ се представя Споразумение за партньорство (**Приложение XIII** към Условието за изпълнение). Кандидатите задължително подписват Споразумение за партньорство с всички партньори, в което детайлно описват ролята и задълженията на всеки участник в партньорството.

Допустими асоциирани партньори са национално представителни организации на работодателите и Национално представителни организации на работниците и служителите; предприятия; публични организации; НПО; Научноизследователски центрове, в т.ч. Центрове за компетентност (ЦК) и Центрове за върхови постижения (ЦВП).

Включването на асоцииран/и партньор/и в проектно предложение не е задължително!

Съобразно спецификата на проектните докторантури и в случай на установена необходимост, на етапа на изпълнение на проект се допуска както промяна на асоцииран партньор, така и идентифициране на организации, които ще предоставят безвъзмездно материално-техническата си база за целите на провеждането на научноизследователска дейност в рамките на проектната докторантура на докторант по проекта, като в този случай не е необходимо тези организации да бъдат включвани като асоциирани партньори.

Изпълнители

На основание чл. 49, ал. 1 от ЗУСЕФСУ бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ може да възлагат на изпълнители – външни за тях лица, дейности по изпълнението и/или по управлението на проект, когато това е предвидено в него за съответната дейност. Изборът на изпълнители е предмет на правилата, посочени в Глава четвърта „Специални правила за

определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ или Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Правилника за неговото прилагане (ППЗОП). Избраните изпълнители не са бенефициенти по проектите.

13. Дейности, допустими за финансиране:

Дейностите, предвидени за изпълнение и съответните разходи в рамките на проектните предложения, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да са с нестопански характер и да гарантират постигането на целите на Програма „Образование“ 2021 – 2027 г. и резултатите на Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“, СЦ по чл. 4, пар. 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета, при оптимално съотношение между очакваните разходи и ползи.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057, на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) 1296/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонд за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“ и на ПО;

- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ;

- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати,

както и:

- да бъдат обосновани на базата на конкретни идентифицирани потребности и цели за развитие, включително за засилване на интернационализацията, връзката с бизнеса и науката и привличането на по-млади специалисти в състава на висшите училища/научните организации/научните центрове, в т. ч. ЦК и ЦВП;

- да бъдат обосновани въз основа на проучване/анализ на ВУ/НО за определяне броя на новите докторанти в редовна форма на обучение, които се планира да бъдат подкрепени и възможностите/капацитета на ВУ/НО за тяхното обучение по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО (вкл. възможностите за определяне на научен ръководител на всеки докторант, безвъзмездно осигуряване на материално техническа-база за целите на провеждането на научноизследователска дейност в рамките на проектната докторантура) спрямо броя на действащите към момента докторанти в редовна форма на обучение в акредитираните докторски програми по проектното предложение и наличната материално-техническа база на ВУ/НО;

- да бъдат насочени към конкретни акредитирани докторски програми на висшите училища/научните организации, избрани на базата на специално проведено обсъждане в рамките на академичния/научния съвет и обосновани от кандидата и, когато е приложимо,

от партньорите, въз основа на публично достъпна информация от стратегии, вкл. териториални стратегии, анализи и други официални източници. Обосновката трябва да се основава на потребности на пазара на труда на конкретния регион, към който адресира проектното предложение, без значение от региона, в който е местоположението на кандидата и/или партньора.

Срокът на валидност на акредитациите на включените в проектните предложения докторски програми трябва да обхваща периода на изпълнение на проекта. В случай че към момента на кандидатстване или в процеса на изпълнение на проектите е изтекъл срокът на валидност на акредитациите на включени в проектните предложения докторски програми, задължение на кандидата и, когато е приложимо, на партньора е да предприеме своевременно действия за подновяване на акредитацията на докторската програма в Националната агенция за оценяване и акредитация съобразно графика по чл. 81, ал. 2 от Закона за висшето образование.¹³

Проверки за акредитираните докторски програми на висшите училища и научните организации ще се извършват от УО на етап оценка на проектното предложение въз основа на информация, предоставена от Националната агенция за оценяване и акредитация, а също така и преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ, както и в процеса на изпълнение на проекта.

По настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения са допустими за финансиране следните дейности, които трябва да бъдат насочени към акредитирани докторски програми:

Дейност 1. Подкрепа за създаване и развитие на докторантски училища/школи¹⁴, насочени към конкретни нужди на работодатели/пазара на труда

Дейността включва разработване и въвеждане на програми за специализирани курсове за обучение на докторанти (вкл. мултидисциплинарни и/или интердисциплинарни и/или съвместни) по конкретни акредитирани докторски програми, определени от висшите училища/научните организации на етапа на кандидатстване.

В процеса на изпълнение на дейността, висшето училище/научната организация трябва да определи конкретните теми на докторантурите, за които ще бъдат провеждани конкурси за докторанти и да обяви конкурс за избор на докторанти в редовна форма на обучение по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния

¹³ Съгласно § 61 от Преходните и заключителни разпоредби към ЗИД на Закона за висше образование (Изм. и доп. - ДВ, бр. 56 от 2022 г.) „Висшите училища, на които срокът на получената програмна акредитация и акредитация на докторски програми по досегашните условия и ред изтича преди провеждането на нова процедура за акредитация по графика, определен от Националната агенция за оценяване и акредитация по чл. 81, ал. 2, имат право да осъществяват прием, провеждат обучение и да дават висше образование по съответното професионално направление, специалност от регулираните професии или докторска програма до приключване на новата процедура.“

¹⁴ За целите на настоящата операция *докторантско училище/школа* е част от организационната структура на кандидата/партньора висше училище/научна организация, в която се организира, координира и провежда обучението на докторанти в академична среда и не предполага създаване на ново основно или обслужващо звено по смисъла на чл. 25 от ЗВО. Докторантското училище/школа функционира на територията на висшето училище/научната организация и използва безвъзмездно неговата материално-техническа база и човешки ресурс (преподавателски и административен). Обучението в докторантско училище/школа по процедурата трябва да се осъществява по акредитирани докторски програми на висшето училище/научната организация и да бъде насочено към придобиване на общи и специализирани знания и компетенции, осигуряващи успешната защита на дисертационния труд на докторантите.

състав в Република България и правилника на съответното висше училище/научна организация и съобразно планираното в проектното предложение.

Изборът на теми при изпълнение на дейността следва да бъде обоснован въз основа на бизнес/секторни/икономически анализи/проучвания. В случай на партньорство, конкретните теми следва да се определят съвместно от кандидата и партньора/ите.

Паралелно с това висшето училище/научната организация трябва да разработи специализирани курсове за докторанти (вкл. мултидисциплинарни, интердисциплинарни, съвместни) по включените в проекта акредитирани докторски програми.

Всички разработени по проекта специализирани курсове за докторанти задължително трябва да бъдат въведени в обучението на докторанти, които в рамките на проекта са зачислени в докторантура по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО във висшето училище/научната организация след провеждане на конкурс за избор на докторанти. Изборът на докторанти по проекта трябва да се проведе въз основа на публична покана към заинтересованите страни, публикувана на интернет страницата на висшето училище/научната организация, и на обективни критерии за избор, съобразени с конкретните потребности на висшите училища/научните организации и с регионалните потребности на пазара на труда, в т.ч. и с демографските тенденции на академичния състав в съответните организации и необходимостта от подобряване на привлекателността на професията. Критериите за избор на докторанти трябва да осигуряват възможност за фокус на подкрепата към докторантури, които са обосновани чрез съществуващата заетост на докторанта и бъдещото му кариерно развитие при съответния работодател или през конкретна потребност за развитие на научноизследователския потенциал в конкретен регион. В периода на изпълнение на проекта висшите училища/научните организации може да провеждат повече от един конкурс за избор на докторанти в редовна форма на обучение, които да бъдат включени в дейностите на проектно предложение. В поканата към кандидатите за докторантура задължително трябва да се съдържа информация, че докторантурите по проекта се финансират със средства от Програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансирана от Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+). Процесът на избор на докторанти трябва да бъде описан в проектното предложение.

В случай на партньорство между висши училища и/или научни организации, въвеждането на разработените по проекта програми за курсове за обучение на докторанти може да се осъществява само от висшето училище/научната организация, което/която притежава акредитация за докторската програма, по която е разработена конкретната програма за курс за докторанти. Когато се разработва съвместна програма за курс за докторанти за две различни докторски програми, всяко от участващите висши училища и научни организации трябва да има акредитация за съответната докторска програма, в рамките на която ще прилага съвместната програма за курс за докторанти.

В рамките на дейност 1 е допустимо разработване на електронно съдържание за електронно/дистанционно обучение на докторанти, единствено ако то е необходимо за въвеждането на разработените в рамките на проекта нови специализирани курсове за докторанти, и е обосновано от кандидата и партньорите в проектното предложение.

В дейност 1 може да бъдат включени единствено нови докторанти, които се обучават в редовна форма по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО, т.е. такива, които към момента на обявяване на процедурата не са зачислени в докторантура при висше училище/научна организация.

Не се допуска включване на докторанти, които вече са защитили ОНС „Доктор“, както и на лица, които са отчислени с или без право на защита.

Дейност 2. Подкрепа за проектна докторантура, насочена към подпомагане на професионалното развитие на докторанти за провеждане на докторанти, пряко свързани с актуални потребности на конкретни икономически сектори, бизнеси и работодатели, публични институции, НПО и научни организации

Дейност 2 е насочена към насърчаване на по-ефективното сътрудничество между бизнеса и науката и към повишаване нивото на практическата приложимост на докторските програми.

Дейността включва осъществяване на педагогическа и научноизследователска дейност, изготвяне на научни публикации и участие в научни конференции за споделяне на резултати и добри практики от докторантите по проекта, като част от обучението им за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ (за целите на процедурата тази част от обучението на докторанта е наречена „проектна докторантура“). Научните публикации следва да съответстват на относимите към докторантите показатели от група от показатели Г, посочени в таблица 2 (за съответното професионално направление) на Приложение към чл. 1а, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и с индивидуалния учебен план на докторанта. Научноизследователската дейност на докторанта в рамките на срока на обучение за придобиване на ОНС „доктор“ може да се провежда при кандидата/партньора висше училище/научна организация, или в асоциирания партньор научноизследователски център, в т.ч. център за върхови постижения/център за компетентност, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., бизнес организация, НПО или публична организация/институция, съобразно спецификата на конкретната докторантура, като материално-техническата база на съответната организация се използва безвъзмездно от докторанта. Ангажиментът за осигуряване на материално-техническата база, в която докторантът ще осъществява научноизследователската си дейност по учебен план, е на кандидата/партньора.

Участието на докторанти в научни конференции за споделяне на резултати и добри практики може да се осъществява както на територията на страната, така и в чужбина.

В рамките на дейност 2 може да се планира краткосрочна мобилност на докторанти в чуждестранна организация, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, в случай че е свързана с тяхното обучение и е част от учебната програма на докторанта. Кредитите, придобити в резултат на проведената мобилност, следва да бъдат признати от кандидата/партньора.

Проектните докторанти по настоящата процедура трябва да отговарят на идентифицирани потребности в определени научноизследователски области и да поставят фокус върху интер- и мултидисциплинарни области и върху придобиването на преносими умения. Те трябва да бъдат насочени основно върху научното и технологичното познание чрез изследвания върху индивидуални, персонализирани проекти. Проектните докторанти трябва да оказват влияние върху подобряването на качеството и значимостта на системата на пазара на труда в съответния регион, и да са насочени към докторските програми, които са определени на етапа на кандидатстване съвместно с бизнеса, науката и/или публичния сектор, и към които е насочен проектът.

Подкрепата за всяка проектна докторантура трябва да се предоставя от висшето училище/научната организация на докторанта в съответствие с чл. 8, ал. 1 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, въз основа на задачите и сроковете, които са предвидени в учебния план за провеждането на съответната докторантура и в съответствие с условията на проекта, по който тя е финансирана. Изпълнението на условията

за предоставяне на подкрепа на докторанти за проектна докторантура ще се проверява от УО при възстановяване на разходите в процеса на изпълнение на проектите.

В дейност 2 може да бъдат включени единствено докторантите, които в рамките на дейност 1 са зачислени в докторантура във висшето училище/научната организация след провеждането на процедура за избор на докторанти чрез конкурс при спазване на условията и по реда на Закона за висшето образование и Закона за развитието на академичния състав на Република България.

Дейност 3. Повишаване на капацитета и уменията на академичния състав

Дейност 3 включва подбор на представители на академичния състав на висшето училище/научната организация. Изборът на академичния състав на висшите училища/научните организации трябва да се основава на обективни критерии. Процесът на избор на академичния състав трябва да бъде описан в проектното предложение и задължително да предвижда покана към всички представители на целевите групи на висшите училища/научните организации, публикувана на интернет страницата на висшето училище/научната организация. Поканата може да включва повече от един краен срок за подаване на заявления за включване в дейностите на проектното предложение. В дейността може да бъдат включени единствено представители на академичния състав, които преподават по включените в проектното предложение акредитирани докторски програми. Дейността е насочена към провеждане на обучения в страната и краткосрочна мобилност в чуждестранни ВУ/НО, които обучават докторанти, на представители на академичния състав на висшите училища/научните организации с оглед подобряване на уменията им за преподаване, вкл. по хоризонтални въпроси като Индустрия 5.0 и/или зеления преход и/или синия растеж и/или ИСИС, и повишаване качеството и приложимостта на предлаганите докторски програми и отварянето им за международно сътрудничество и участието в национални и международни образователни мрежи (вкл. „европейски университети“).

Дейност 3 е съпътстваща дейност и може да бъде планирана в проектното предложение само при включването на задължителните дейност 1 и дейност 2.

ВАЖНО!

Всички дейности в проектните предложения трябва да поставят фокус върху Индустрия 5.0 и/или зеления преход и/или синия растеж и/или областите на ИСИС и/или приоритетни професионални направления, както и върху регионалните потребности на пазара на труда.

Всяко проектно предложение задължително трябва да включва дейност 1 и дейност 2.

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, всяко проектно предложение задължително трябва да включва и следните видове непреки дейности:

- Дейности за организация и управление

и

- Дейности за видимост, прозрачност и комуникация и за установяване на удовлетвореността на целевите групи от участието им в дейности по проекта.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че непреките дейности не представляват отделни дейности. Те следва да бъдат декларирани и обосновани от кандидата в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“ на Формуляра за кандидатстване.

Дейностите за видимост, прозрачност и комуникация трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на

Регламент (ЕС) 2021/1060. В тази връзка кандидатът има задължение при дейностите за видимост, прозрачност и комуникация да указва произхода на финансирането чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики съгласно чл. 47 и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, налични на следния линк: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/. Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. можете да намерите тук: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.

При изпълнение на дейностите за видимост, прозрачност и комуникация съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 кандидатът следва:

- да публикува на уебсайта си и в социални мрежи, кратко описание на проекта, пропорционално на равнището на подкрепата, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Съюза;
- да включва по видим начин текст, подчертаващ подкрепата от Съюза, в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на проекта и предназначени за обществеността или за участниците;
- да поставя устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, веднага щом започне физическото изпълнение на проекта, включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване, с общ размер на разходите в размер над 195 583 лв. (левовата равностойност на 100 000 евро).

В рамките на непреките дейности на етап изпълнение на проекта, кандидатът трябва да гарантира спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС¹⁵ и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания¹⁶.

Изборът на изпълнители следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен и недискриминационен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. При избора на изпълнител/и на дейностите по проекта, в случай че е приложимо, бенефициентът следва да предвиди при възлагането на обществени поръчки прилагането на мерки за опазване на околната среда съгласно приложимите разпоредби на ЗОП и актовете по прилагането му и в съответствие с чл. 47, ал. 1 и чл. 63, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Посочените дейности следва да са в съответствие с хоризонталните политики на Европейския съюз, посочени в т. 17 от Условието за кандидатстване. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

По силата на чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕФСУ не са допустими разходи за проекти или дейности, съответно кандидатът няма право да подава проектно предложение по процедурата за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ.

Недопускането на двойно финансиране на дейности и представители на целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване и на етап договаряне (чрез декларация), така и по време

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>

¹⁶ <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135791921>

на изпълнението на проекта (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти, справки за участниците и др.). За целта на етап кандидатстване кандидатът и партньорите попълват и подават **Декларация на кандидата/партньора (Приложение I към Условието за кандидатстване)**. В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка проект, подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ ефект, но не и да дублира и припокрива изпълнението на проекти по други европейски/донорски и национални програми. Ще бъде извършвана проверка за демаркация на ниво бенефициенти, дейности и участници между проектите по настоящата процедура и проект 6 „Повишаване на иновационния капацитет на Българската академия на науките (БАН) в сферата на зелените и цифровите технологии“ от Плана за възстановяване и устойчивост и по-конкретно със следните дейности от Проект 6: Дейност 4.1. Разработване на съвместни с бизнеса докторантури и изграждане на специалисти в съответствие с нуждите на бизнеса в областта на зелените и цифровите технологии и Дейност 4.3. Повишаване на квалификацията посредством обучителни курсове.

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“, съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕФСУ и действащите подзаконовни нормативни актове на Министерския съвет, които не противоречат на Закона, разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС) 2018/1046 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021-2027 г. и детайлно описани по-долу.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери или на реални пазарни цени и да е в съответствие с предвижданите за финансиране дейности, както и с определените в настоящите Условия за кандидатстване размери на видове разходи.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат корекции в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложен разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия до кандидата. Освен тях, корекции на бюджета могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или неспазване на определените от УО размери на единичните разходи и еднократните суми по процедурата. Управляващият орган може да извърши или изиска от кандидата корекции в секция 7 „Бюджет (в лева)“ от Формуляра за кандидатстване във връзка с установени в процеса на оценката недопустими и/или необосновани разходи и дейности.

14.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл. 33 от Регламент (ЕС) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г.:

- принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество при най-добра цена;

- принципът на ефикасност се отнася до най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигнатите резултати;

- принципът на ефективност е свързан със степента на осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати посредством предприетите дейности.

2) Да бъдат извършени след датата на представяне на Програма „Образование“ 2021-2027 на Европейската комисия по реда на чл. 63 от Регламент (ЕС) 2021/1060, в срока за изпълнение на проекта и да са свързани с дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от кандидата, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ;

3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в Условието за кандидатстване и условията за изпълнение по настоящата процедура, както и в съответствие с одобреното проектно предложение (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ);

4) за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ);

5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента и не по-късно от 31.12.2029 г. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2, т. 3 и т.4 от ЗУСЕФСУ (прилагане на формите по чл.53, §1 буква б), буква в) и буква г) от Регламент (ЕС) 2021/1060), разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост по чл. 63, т. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060);

6) Да не надхвърлят праговете за съответната категория разходи, посочени в раздел 14.2 от настоящите Условия за кандидатстване и в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕФСУ);

7) Да се отнасят за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ);

8) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕФСУ);

9) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕФСУ);

10) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕФСУ);

11) Да са извършени от допустим по настоящата процедура бенефициент и да са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ);

12) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен законосъобразно, в съответствие с действащото национално законодателство и правото на Европейския съюз;

13) Да не са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на проекта.

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими за съфинансиране от ЕФСУ. Допустим е единствено разходът за данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Допустимостта на разходите за Данък върху добавената стойност по проектите се определя от кандидата и от партньорите в съответствие с Указания на министъра на финансите НФ-1/09.01.2024 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г.“.

14.2. Допустими разходи

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 за ЕСФ+, Регламент (ЕС) 2021/1060 за общоприложимите разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, Постановление на Министерски съвет № 86 от 01.06.2023 г. за определяне на националните правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г. (ДВ. Бр. 49 от 06.06.2023 г.), както и всички други законови и подзаконови нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

Допустими по процедурата са следните видове разходи:

I. СТАНДАРТНА ТАБЛИЦА НА РАЗХОДИТЕ ЗА ЕДИНИЦА ПРОДУКТ

1. Разходи за възнаграждения на докторанти

Прилага се единичен разход за възнаграждение на докторант, който се обучава по докторска програма по чл. 21, ал. 7 от ЗВО, в размер на **85 000 лв.** за целия срок на докторантурата.

2. Разходи за мобилност на докторанти

3. Разходи за мобилност на представители на академичния състав

Прилагат се единичните разходи от програма Еразъм¹⁷ съгласно актуалната Версия 1 (2024 г.): 28.11.2023, които са подробно описани в приложение VIII (ТЕРЕС-ПД).

Разходите за мобилност на представители на академичния състав и на докторанти (бюджетни редове 2 и 3) не може да надвишават 10 % от общата стойност на бюджета на проектно предложение. Процентното ограничение се следи както при подготовка на

¹⁷ Сумите се актуализират съгласно последната версия на Ръководството за програма Еразъм+.

проектните предложения, оценка на бюджетите на проектите предложения, така и при определяне размерите на допустимите разходи при окончателното плащане по проекта.

II. ЕДИННА СТАВКА

4. Други преки и непреки разходи за изпълнението на проекта

Сумата в раздел II се изчислява като единна ставка в размер на 40 % се приложи върху сумата на разходите в бюджетен ред I на раздел I. Единната ставка се прилага както при подготовка на проектите предложения, оценка на бюджетите на проектите предложения, така и при определяне размерите на допустимите разходи в процеса на изпълнение и при окончателното плащане по проекта.

Разходите по бюджетен ред 4 покриват другите допустими преки и непреки разходи по проекта, като например разходите за такси за публикации и участие в конференции на докторанти, за обучение в страната на представители на академичния състав, за другите преки разходи, които се извършват от бенефициента във връзка с изпълнението на дейностите и за непреките разходи.

Размерите на посочените по-горе разходи са обосновани в **Приложение VIII. Таблица на единичните разходи и еднократни суми по процедура BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ (ТЕРЕС-ПД) и придружаващи документи към Условието за кандидатстване.**

При изготвянето на бюджета кандидатът следва да се съобрази с ограниченията по видове разходи, посочени в **Приложение VIII** към Условието за кандидатстване, както и да посочи връзката на разходите с дейности и индикатори съгласно **Приложение IV. Помощна таблица за попълване на бюджет в ИСУН към Условието за кандидатстване.**

ВАЖНО!

Разходите по проектите се разпределят от кандидатите в съотношение 35,29% към категория Регион в преход и 64,71% към категория По-слабо развити региони без допълнителна обосновка¹⁸.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в секция 7 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване.

ВАЖНО!

Документите и доказателствата, които трябва да бъдат представени на етап изпълнение на договора, за да се възстановят разходите, са посочени в **Условия за възстановяване на разходите (Приложение XV към Условието за изпълнение).**

14.3. Недопустими разходи

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Европейските фондове за споделено управление (Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд +, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за ЕФСУ, Регламент (Евратом) 1046/2018 г. от 18 юли

¹⁸ Съгласно чл. 63, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година, „За ЕСФ+ разходите, свързани с операции, могат да бъдат разпределени за някои от категориите региони на програмата, при условие че операцията допринася за постигането на специфичните цели на програмата.“

2018 г., Постановление на Министерски съвет № 86 от 01.06.2023 г. за определяне на националните правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период –2021 - 2027 г.

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- разходи за дълготрайни материални и нематериални активи;
- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
- непредвидени разходи;
- разходи за закупуване на земя и сгради;
- разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.03.2015 г., обн., ДВ, бр. 51 от 7.07.2015 г.;
- разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
- принос в натура;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за възстановим ДДС (съгласно чл. 8 и по смисъла на § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 86/2023 г.);
- разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
- глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
- разходи за дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.

Управляващият орган може да нанесе корекции в бюджета на проекта (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи и/или несъответствия между предвидените дейности и видовете заложен разходи и/или дублиране на разходи и/или неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложените процентни съотношения и прагове на разходите и/или несъответствие с правилата за минималните помощи.

15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):

- Докторанти;
- Академичен състав във висши училища и научни организации.

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):

Процедурата е насочена към насърчаване на иновативното обучение на докторанти в редовна форма чрез стимулиране на свързаността между висшите училища и научните организации за постигане на по-високо качество на преподаването и научните резултати и подпомагане процеса на развитие на иновативна икономика.

Кандидатите и партньорите висши училища са юридически лица, които съгласно чл. 6, ал. 1 от ЗВО са с предмет на дейност подготовка на специалисти, способни да развиват и прилагат научни знания в различните области на човешката дейност; повишаване квалификацията на специалисти; развитие на науката, културата и иновационната дейност. Държавен орган за осъществяване на националната политика във висшето образование е министърът на образованието и науката (чл. 10, ал. 1 от ЗВО). В съответствие с чл. 8, т. 1 и чл. 10, ал. 2, т. 7 от ЗВО държавата създава условия за свободно развитие на висшето образование, както и условия за достъп до висше образование, като разработва и осъществява национална политика за развитието на висшето образование и гарантира академичната автономия на висшите училища, а министърът на образованието и науката упражнява контрол върху висшите училища по спазването на закона. В съответствие с чл. 46 от ЗВО висшите училища имат право да провеждат обучение в образователната и научна степен „доктор“.

Кандидатите и партньорите научни организации притежават акредитация за провеждане на обучение в образователната и научна степен „доктор“. Съгласно чл. 47, ал. 1 и ал. 3 от ЗВО, в Българската академия на науките, Селскостопанската академия, националните центрове по проблемите на общественото здраве и други научни организации може да се провежда обучение по образователната и научна степен „доктор“ по докторски програми, които са получили акредитация с оценка от 8,00 до 10,00, и при условията на чл. 46, ал. 2, 4 и 6 от ЗВО, а докторантите в научните организации се ползват със статута и правата по чл. 67 и 70 от ЗВО.

Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ за съответните дейности се отпуска при режим „непомощ“ съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз ((2016/C 262/01).

По смисъла на чл. 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и съгласно съдебната практика на Европейския съд (Решение на Съда от 12 септември 2000 г. по съединени дела Pavlov и др., C-180/98 — C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, точка 74. Решение на Съда от 10 януари 2006 г. по дело Cassa di Risparmio di Firenze SpA и др., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, точка 107.) и Съобщение на Европейската комисия от 2016 г. – Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в Член 107, параграф 1 от ДФЕС, общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система, финансирано и контролирано от държавата, може да се счита за неикономическа дейност. Неикономическото естество на общественото образование по принцип не се засяга и от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Тези финансови вноски често обхващат само малка част от реалните разходи за услугата и затова не могат да бъдат смятани за възнаграждение за предоставената услуга. Следователно те не променят неикономическия характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства.

По смисъла на т. 31, буква а) от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, в приложното поле на правилата за държавна помощ не попадат основните дейности

на висшите училища и научните организации, насочени към образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси.

Дейност 1 е насочена към разработване и въвеждане на програми за специализирани курсове за обучение на докторанти (вкл. мултидисциплинарни и/или интердисциплинарни и/или съвместни) по конкретни акредитирани докторски програми, определени от висшите училища/научните организации на етапа на кандидатстване. Съгласно чл. 46, ал. 2 от ЗВО, докторантурата се осъществява по индивидуален учебен план и включва подготовка и полагане на изпити, научноизследователска, педагогическа дейност и защита на дисертационен труд. Индивидуалните учебни планове се изготвят и утвърждават от висшето училище/научната организация. Съгласно чл. 70, ал. 1, т. 1 - 4 от ЗВО докторантите имат право да избират учебни дисциплини при условията, определени в учебния план; да получават квалифицирана помощ и ръководство за своето професионално-творческо израстване; да изучават допълнителни курсове при условия, определени от висшето училище, и да участват в научноизследователска дейност на висшето училище, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права и възнаграждение. В съответствие с чл. 6 и чл. 9 от ЗВО дейност 1, която се изпълнява от кандидатите и партньорите висши училища и научни организации, е част от системата на общественото образование, финансирано и контролирано от държавата. По смисъла на т. 31, буква а) от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ тя не попада в приложното поле на държавните помощи и се изпълнява при условията на режим „непомощ“ от страна на кандидатите и партньорите – висши училища и научни организации.

Дейност 2 е насочена към повишаване нивото на практическата приложимост на докторските програми. Дейността включва обучение извън академичната среда, участие в научни конференции, изготвяне на научни публикации, като част от обучението по учебен план за придобиване на ОНС „Доктор“. Съгласно чл. 46 и чл. 47 от ЗВО обучението за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ се извършва от висши училища и научни организации по учебен план. По смисъла на т. 31, буква а) от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ дейност 2 не попада в приложното поле на държавните помощи, поради което се изпълнява при условията на режим „непомощ“ от страна на кандидатите и партньорите – висши училища и научни организации.

Дейност 3 е насочена към повишаване на уменията и знанията на академичния състав на висшите училища и научните организации, вкл. на аналитичните, социалните, презентационните, бизнес уменията, уменията за работа в международна и мултикултурна среда и мрежи, уменията за креативно и критично мислене, комуникативност, работа в екип, лидерство и за повишаване качеството и приложимостта на предлаганите докторски програми и отварянето им за международно сътрудничество и участието в национални и международни образователни мрежи (вкл. „европейски университети“), както и за повишаване на знанията им по хоризонтални въпроси като Индустрия 5.0, зеления преход, синия растеж и/или ИСИС. Професионалното развитие на академичния състав в рамките на дейност 3 се реализира посредством обучения в страната и краткосрочна мобилност в чуждестранни ВУ/НО, които обучават докторанти, за подобряване на уменията им в посочените по-горе области с оглед интегриране на придобитите знания и умения в обучението на докторанти. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 9 и т. 10, буква б) от ЗВО, висшето училище може да се сдружава с висши училища и с научни организации за осъществяване на съвместно обучение на докторанти, на учебна дейност и учене през целия живот, както и да сключва договори с научни организации за подготовка на специалисти в образователна и научна степен „доктор“ по докторски програми, за които висшето училище и научната организация са получили акредитация. Съгласно чл. 6, ал. 5 от ЗВО, вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав има за цел да

контролира, поддържа и управлява качеството на образованието в предлаганите области на висшето образование и професионални направления, както и на академичния състав. Дейност 3 се изпълнява от кандидатите и партньорите висши училища и научни организации при условията на режим „непомощ“, тъй като тя е част от системата на общественото образование, финансирано и контролирано от държавата. Когато допустимите кандидати и партньори – висши училища и научни организации осъществяват и икономическа дейност, те следва да водят аналитична счетоводна отчетност, която еднозначно да разграничава икономическата от неикономическата дейност по отношение на активите, пасивите, приходите и разходите за тях. За целта на етап кандидатстване кандидатите и партньорите декларират тези обстоятелства. Преди сключване на административните договори за предоставяне на БФП кандидатите/партньорите представят счетоводна политика, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност. На етап изпълнение УО ще осъществява контрол по прилагане на горепосочените изисквания като проверява обстоятелствата за разделянето на място в счетоводството на кандидата и партньорите.

Организациите, които в процеса на изпълнение на проекта предоставят безвъзмездно материално-техническата си база за целите на провеждането на научноизследователска дейност в рамките на проектната докторантура на съответния докторант са кандидатите и партньорите висши училища и научни организации, и асоциираните партньори научноизследователски центрове, в т.ч. ЦВП/ЦК, предприятия, НПО или публични организации/институции съобразно спецификата на проектната докторантура. Те имат изцяло обучителна функция, обезпечаваща практическата насоченост на обучението за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, която не е свързана с икономическа дейност, дори организацията да може да се определи като „предприятие“ по основната си дейност. Тези организации няма да извършват разходи по настоящата процедура и дори те обичайно да извършват стопански дейности, тези дейности не се подпомагат с финансирането по процедурата. При провеждането на проектна докторантура по настоящата процедура няма да се реализира продукция на пазара и няма да се генерират приходи от тези организации, тъй като участието на докторанти в научноизследователски дейности в рамките на проектната докторантура не произвежда като резултат продукция за пазара. Изпълнението на това условие ще се гарантира чрез прилагане на контролните механизми на Управляващия орган и бенефициента за проверка на допустимостта на разходите.

Крайните получатели (целевата група) по процедурата са докторанти и представители на академичния състав на участващите в проектите висши училища и научни организации, които се избират от кандидатите и партньорите (когато е приложимо) на база ясни критерии за включването им в проекта. Същите не са стопански субекти, съответно дейностите, които ще се осъществяват, са изцяло насочени към системата на висшето образование. Предвид крайната цел на процедурата, а именно повишаване на практическата приложимост на обучението по докторски програми, повишаване уменията на академичния състав за преподаване в съответствие с регионалните потребности на пазара на труда, и стимулиране свързаността и споделянето на ресурси между висшите училища и научните организации, дейностите не могат да бъдат дефинирани като такива със стопански характер, които биха могли да доведат до нарушаване на конкуренцията като елемент от фактическия състав на понятието „държавна помощ“.

За всички дейности по процедурата, за които е приложимо, изборът на изпълнители ще бъде извършван по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз и в съответствие с действащото законодателство в областта на обществените поръчки.

Предвид гореизложеното, настоящата процедура не попада в обхвата на приложимите разпоредби за държавни помощи.

17. Хоризонтални принципи:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

Кандидатът следва да аргументира в проектното предложение (в секция „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните принципи, както и да опише Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Механизмът трябва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на кандидата и партньорите) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда по време на изпълнение на проекта прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8220>.

Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

Максималната продължителност на проект, считано от датата на подписване на административния договор за предоставяне на БФП, е **64 месеца, но не по-късно от 31.12.2029 г.**

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения¹⁹:

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо)²⁰:

Неприложимо

¹⁹ Попълва се ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

²⁰ Попълва се ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

21. Ред за оценяване на проектни предложения:

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“, Раздел II. „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор“ от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, както и в съответствие с правилата за оценяване на проектни предложения чрез подбор, регламентирани в Постановление № 23 на МС от 13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г. (ПМС №23/2023 г.).

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган. Оценката се извършва на два етапа и се документира чрез попълване на оценителни листове в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН), които включват всички приложими критерии за оценка на административното съответствие и допустимостта и за техническа и финансова оценка на проектните предложения по процедурата. На етап техническа и финансова оценка на проектните предложения, за критериите, за които е посочено в Методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ (Приложение VII към Условието за кандидатстване), оценителната комисия използва служебна информация за броя на действащите докторанти в редовна форма и на защитилите ОНС „доктор“ по акредитирани докторски програми във висши училища и научни организации за периода 2018 г. – 2023 г. вкл., предоставена от Националния център за информация и документация (Приложение VIIа към Условието за кандидатстване), както и служебна информация за последната оценка от акредитацията на включените в проекта докторски програми, предоставена от Национална агенция за оценяване и акредитация. За да бъде класирано, проектно предложение трябва да получи минимум 51 точки (критерии от 1 до 7) и „ДА“ на критерий 8 от Таблицата за техническа и финансова оценка на проектните предложения, посочена в Методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ (Приложение VII към Условието за кандидатстване). Проектните предложения, които отговарят на тези изисквания, се класират в низходящ ред съобразно получените точки и се предлагат за финансиране по реда на класирането до достигане на общия размер на бюджета на настоящата процедура.

В съответствие с чл. 33, ал. 2 от ЗУСЕФСУ, съответно чл. 18, ал. 1 от ПМС № 23/2023 г. оценяването на проектните предложения се извършва в срок до три месеца от крайния срок за подаването им, посочен в т. 25 от настоящите Условия за кандидатстване.

В случай на установени в процеса на оценка липса на документи и/или друга нередовност оценителната комисия изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, при спазване на действащата нормативна уредба, като срокът не може да бъде по-кратък от 7 дни. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение. Искането за предоставяне на информация/документи се изпраща чрез Модул „Оценителна сесия“, раздел „Комуникация“ на ИСУН, за което кандидата получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение. Предвид това, промени в профила на кандидата в ИСУН по време на оценката не са допустими. В случай че кандидатът не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с

изискванията, производството по процедурата може да бъде прекратено по отношение на съответния кандидат.

Допълнителна информация от кандидата може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация, е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ в ИСУН, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от оценителната комисия, няма да бъде взета под внимание.

По време на оценката комисията за оценка ще извършва проверка дали всички дейности и разходи, включени в проектното предложение са допустими като корекции в бюджета на проектните предложения се извършват в съответствие с чл. 20, ал. 7, 8 и 9 от ПМС № 23/2023 г.

Кандидат, чието проектно предложение не е допуснато до техническа и финансова оценка, може писмено да възрази пред Ръководителя на Управляващия орган в едноседмичен срок от съобщаването. Ръководителят на Управляващия орган се произнася по основателността на възражението в едноседмичен срок от неговото получаване, като:

1. връща проектното предложение за техническа и финансова оценка;
2. прекратява производството по отношение на кандидата.

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 (КН на ПО), описани в Методология и критерии за оценка на проектно предложение по процедура BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ (Приложение VII към Условието за кандидатстване).

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата.

23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Подаването на проектно предложение по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на ИСУН и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез ИСУН единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оповомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Подготовката и подаването на проектно предложение в ИСУН се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектно предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (**Приложение VII към Условието за кандидатстване**).

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Кандидатите по настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения е необходимо да приложи чрез ИСУН следните документи:

1. Заповед за оправомощаване/документ за упълномощаване за подаване на проектното предложение и за подписване на всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта (ако е приложимо). *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.*

2. Декларация на кандидата/партньора – попълнена по образец (**Приложение I** към Условието за кандидатстване).

3. Декларация за партньорство - попълнена по образец (**Приложение II** към Условието за кандидатстване) (ако е приложимо). *Прилага се, в случай че в проектното предложение са включени партньори.*

ВАЖНО!

Документът по т. 1 се подписва от официалния представител на кандидата.

Документът по т. 2 се попълва и подписва от официалните представители на кандидата и на партньорите.

Документът по т. 3 се попълва и подписва от официалните представители на кандидата и на партньорите или от лице/а, оправомощени да ги представляват.

Посочените по-горе декларации следва да бъдат с дата след обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата/партньора, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

- с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;
- с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

4. Автобиографии по образец (Приложение III към Условието за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на основния екип за организация и управление на проекта (ръководител на проекта, координатор и счетоводител/финансист).

5. Помощна таблица за попълване на бюджет в ИСУН - попълнена по образец (Приложение IV към Условието за кандидатстване).

6. Официални документи за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване. *Прилага се Годишен финансов отчет от участващите организации (кандидат и партньори, когато е приложимо), в случай че документът не е публично оповестен и съответната организация (кандидат или партньор) не представлява държавно висше училище. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.*

7. Решение на академичния/научния съвет за избора на включените в проектното предложение докторски програми. *В случай на партньорство между висши училища и/или научни организации, документът се прилага от всяко висше училище/научна организация.*

8. Писмо за намерение от асоцииран партньор (ако е приложимо). *Прилага се, в случай че в проектното предложение е включен асоцииран партньор предприятие/ публична организация/НПО/научноизследователски център, вкл. ЦК/ЦВП.*

25. Краен срок за подаване на проектните предложения:

Крайният срок за подаване на проектното предложение, подписано с Квалифициран електронен подпис (КЕП) през системата ИСУН е:

не по-късно от 17,30 часа на 22.04.2024 г.

26. Допълнителна информация:

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ кандидат по процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатстване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН, секция „Разяснения по процедурата“.

Разясненията от страна Управляващия орган се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектните предложения, като са задължителни за кандидатите и се прилагат от оценителната комисия. Въпросите на кандидатите и разясненията на Управляващия орган се съобщават (публикуват) на интернет страницата на Управляващия орган <http://opnoir.bg>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата), в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване по процедурата.

Проектните предложения по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ следва да бъдат подадени **само** по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице като се използва ИСУН - <https://eumis2020.government.bg>.

Ако проектно предложение бъде представено на хартия, то няма да бъде допуснато до оценка.

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

В десетдневен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО):

1. одобрява доклада;
2. връща доклада за провеждане на оценяването и класирането от етапа, където са допуснати нарушения, когато те са отстраними;
3. не одобрява доклада, когато в процедурата са допуснати съществени нарушения.

При одобрен оценителен доклад кандидатите от списъка на проектите, предложени за финансиране се поканват да представят в 30-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент, включително на условията, посочени в настоящите Условия за кандидатстване.

В двуседмичен срок от представянето на гореспоменатите доказателства Ръководителят на Управляващия орган взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по всяко проектно предложение, включено в списъка с одобрените проектни предложения. Решението на РУО се обективира в административен договор с бенефициента.

Решение за прекратяване на процедурата чрез подбор може да се вземе при следните случаи:

- Когато оценителният доклад не е одобрен, поради допуснати съществени нарушения в процедурата;

- Когато няма постъпили в срок проектни предложения или всички подадени проектни предложения са оттеглени;

- При спиране на финансирането по съответната програма или на част от нея.

Уведомяването на кандидатите за сключване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва писмено чрез ИСУН. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидатите, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация на кандидата/партньора (по образец), в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (**Приложение I**);
2. Декларация за нередности – по образец (**Приложение XII**);
3. Споразумение за партньорство (по образец), в случай че в проекта са включени партньори (**Приложение XIII**);
4. Финансова идентификация (**Приложение XIV**);
5. Счетоводна политика на кандидата/партньора, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност;
6. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН – по образец (**Приложение XVII**) - в случай че същото не е подадено чрез „Профили за е-отчитане“ в ИСУН;
7. Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН – по образец (**Приложение XVIII**) - в случай че същото не е подадено чрез „Профили за е-отчитане“ в ИСУН.

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ 2021-2027 (**Приложение X към Условията за изпълнение**) и общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ 2021-2027 г. (**Приложение XI към Условията за изпълнение**), които са неразделна част от административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В процеса на

изпълнение на проектите, бенефициентите следва да се придържат към правилата и процедурите, описани в Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ (**Приложение XV от Условието за изпълнение**).

На основание чл. 49, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 данните, посочени в чл. 49, параграф 3 от същия Регламент, ще бъдат направени достъпни за обществеността.

27. Приложения към Условието за кандидатстване:

Приложения за попълване и подаване в ИСУН:

- Образец на декларация на кандидата/партньора (**Приложение I**);

- Образец на декларация за партньорство (**Приложение II**);

- Образец на автобиография (**Приложение III**);

Образец на помощна таблица за попълване на бюджет в ИСУН и указания за попълването ѝ (**Приложение IV**);

Приложения за информация:

- Образец на формуляр за кандидатстване с проектно предложение (**Приложение V**);

- Указания на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата (**Приложение VI**);

- Методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ (**Приложение VII**);

- Брой действащи докторанти в редовна форма и брой защитили ОНС „доктор“ по акредитирани докторски програми във висши училища и научни организации²¹ (**Приложение VIIa**);

- Таблица на единичните разходи и еднократни суми по процедура BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ и придружаващи документи (**Приложение VIII**);

- Указания на министъра на финансите НФ-1/09.01.2024 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВОМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г. (**Приложение IX**);

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ 2021 – 2027 г. (**Приложение X**);

²¹ за периода 2018 г. – 2023 г. вкл., по данни от Регистъра на действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти към 10.01.2024 г., предоставени от Националния център за информация и документация

- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ 2021 – 2027г. (**Приложение XI**);
- Образец на декларация за нередности (**Приложение XII**);
- Образец на споразумение за партньорство (**Приложение XIII**);
- Образец на Финансова идентификация (**Приложение XIV**);
- Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“ (**Приложение XV**);
- Таблица „Изменение на бюджет“ (**Приложение XVI**);
- Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН (**Приложение XVII**);
- Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН (**Приложение XVIII**).